

STAVEBNÍ KOMISE MĚST A OBCÍ – DOPORUČENÍ PRO JEJICH FUNGOVÁNÍ

Ing. arch. Petr Lešek, lesekpetr@seznam.cz

Velká část městských a obecních zastupitelstev má, kromě ze zákona povinného finančního a kontrolního (případně národnostního) výboru, též komise. Ve většině případů je mezi komisemi i taková, která se zabývá fyzickou podobou obce a jejího okolí. Má různé názvy (stavební, rozvoje, urbanismu, dopravy, životního prostředí,... včetně jejich kombinací) a někdy se dále rozpadá na více komisí (typicky bývá vydělována dopravní komise a komise životního prostředí). Je dobře, že taková komise existuje. Svět se totiž skládá ze vztahů a z prostředí, ve kterém se tyto vztahy odehrávají. Bohužel většina pozornosti je upřena na vztahy (což dokládá i zákon) a prostředí je vytěšňováno mimo pozornost. Jako by se řešilo „samo“. Na druhou stranu je škoda, že pro práci komise (komisí), která se prostředí věnuje, není žádné srovnání. Žádná možnost výměny informací a vzorů. Nepochybně je komplikací právě různá míra rozdělení tématu mezi různý počet komisí v obcích o různé velikosti a různém počtu odborníků pro to které téma. To by ale možnosti předávat dobré příklady a varovat před problémy nemělo nepřekonatelně bránit.

Záběr komise

Bez ohledu na počet komisí, na které se téma prostředí rozpadá, je vždy potřeba si uvědomovat **téma prostředí jako celku** a zajišťovat provázanost práce. To může být docíleno překryvem členů komisí, nebo jedním koordinátorem těchto komisí. Vhodným se pro úlohu koordinátora jeví **městský nebo obecní architekt**. Ten by měl jejich práci propojovat a prezentovat směrem k politikům a zpátky.

Úloha komise směrem k veřejnosti a politikům

Komise by měla být určitým **převodníkem mezi politiky a veřejností** v otázce prostředí. V tom je doplňkem práce městského/obecního architekta. Měla by obeznamenovat politiky s názory veřejnosti na prostředí a konkrétní témata a veřejnost s názorem politiků v této oblasti. Její úloha přitom není formalizovaná – nemá žádný pořad v místním rozhlase – ale spíše **neformální**, založená na přirozené komunikaci v dané komunitě města nebo obce. Komise by zároveň neměla být pouze tímto převodníkem, ale měla by mít **vlastní iniciativní funkci** opět ve spolupráci s městským/obecním architektem. Rozdělení práce mezi nimi je odvislé od velikosti obce a rozsahu spolupráce obce s městským/obecním architektem.

U větších obcí/měst se pak bude složení a práce komise více blížit zastoupení odborné veřejnosti a samotná komunikace s laickou veřejností bude spíše na tiskovém či komunikačním oddělení úřadu, který bude profesionálně interně nebo externě vybaven pro participaci a zapojení veřejnosti. U menších obcí/měst může komise plnit i tuto úlohu zapojení i neodborné části společnosti, a to díky zapojení místních aktivních občanů.

Složení komise

To je odvislé od možností obce. Tradičně by v něm měli být zastoupeni odborníci na téma prostředí (architekti, dopravní inženýři, biologové, výtvarníci,...). Nicméně ani přítomnost laiků není pro práci komise na závalu, neboť pak komise může reprezentovat nejen **odbornou veřejnost, ale i laickou** část veřejnosti. Viz výše s dopadem na způsob komunikace s laickou veřejností. Rozdělení úloh mezi laiky a odborníky by však vždy mělo být zřetelné. Nikdo si nesmí hrát na to, čím není.

Práce komise

Práce komise se typicky soustředí na **pravidelná setkání**. Většinou jednou měsíčně s výjimkou prázdnin. Aby byl potenciál komise maximálně využit musí být tato setkání dobře připravena a musí mít,

v rámci volebního období, určitý plán. Přípravu podkladů pro členy komise má na starosti sekretář komise, například městský/obecní architekt podporovaný kmenovým zaměstnancem úřadu. Ten z ní také zpracovává výstupy. Je zřejmé, že část práce komise bude reagovat na **podněty politiků a veřejnosti**. Tato část je předem obtížně plánovatelná. Nicméně velkou část práce komise by mělo být i **systematické aktivní mapování problémů** a doporučování postupů jejich řešení.

Typicky je vhodné na začátku volebního období shrnout úkoly strategického plánu, rozpracované akce, podněty z volebních programů a podněty od členů nové komise a určit jim společně významnost a časovou prioritu v návaznosti na strategický plán. **Časový plán komise** by se měl představit politikům i veřejnosti a navázat na **strategický plán obce/města**. Nebo si minimálně musí být komise jistá, že se bude věnovat smysluplným úkolům, na nichž je obecná shoda a které nezdvojují práci někomu jiného. Podle takto vyvaleného časového plánu pak postupovat, mimo podnětů zvnějšku, po celé volební období. Na jeho konci pak práci shrnout a předat plán v aktuálním stavu komisi nové. Jednotlivé úkoly budou mít nepochybně různou délku trvání. Na každém jednání by měla být prezentována rozpracovanost všech probíhajících a závěry z ukončených úkolů. **Každý úkol** by měl mít **svého garanta**, který se mu v rámci komise věnuje. Rozsáhlejší pak i tým dvou a více členů komise. Je samozřejmě vhodné mít v úkolech **system** a členit je do oblastí a pořadí. Rozsáhlost systému záleží na velikosti obce a počtu úkolů. Vždy by ale měl pomáhat srozumitelnosti, nikoliv ji komplikovat.

Práce komise by měla být **průběžně prezentována veřejnosti** a veřejnost by měla mít šanci na ní reagovat. Primárně díky otevřenosti členů komise a jejich obecné známosti a přirozenému respektu. Ke zvážení je účast veřejnosti na jednáních komise, a to buď jako tichý účastník, nebo i s možností zapojit se do diskuze. Opět dle velikosti obce/města a přínosnosti takového nastavení.

Střet zájmů

Smyslem práce v komisi je společné usuzování nad prostředím obce a doporučování jeho dalšího vývoje. Komise by tak měla vždy zůstat **v koncepční rovině**. Neměla by úkoly řešit, ale analyzovat je a doporučovat je k řešení. V ideálu by se členové komise neměli podílet na zakázkách obce/města. To je ale zejména u menších obcí obtížné a naopak to může odrazovat od práce v komisi řadu kvalitních odborníků. Není proto možné diskriminovat členy komise tím, že jim bude zabráněno pro město/obec řešit konkrétní úkoly, které z práce v komisi vyplynou. Zadávání těchto veřejných zakázek, ale musí být vždy otevřené, nediskriminační a nesmí nikoho zvýhodňovat. Řešením, jakkoliv nedokonalým, je neúčast na jednání ke konkrétní věci těch členů, jichž se úkol týká a kteří budou (nebo zvažují) jej řešit.

Výměna zkušeností mezi komisemi

Pro výměnu zkušeností mezi komisemi různých obcí a měst může sloužit **fórum městských/obecních architektů**, podporované Českou komorou architektů. Na něj by měl být otevřený přístup zástupců komisí i těch obcí, kde městského/obecního architekta nemají. Bylo by též vhodné, kdyby komise měly **koordinačního partnera a podporu** na krajské a celostátní úrovni, například v podobě krajského architekta a hlavního architekta ČR po vzoru jiných evropských států.

Ing. arch. Petr Lešek / Partner architektonického ateliéru Projektal architekti. Spoluautor řady veřejných staveb a prostorů – Národní technická knihovna v Praze, Centrum ekologických aktivit Sluňákov u Olomouce, Nábřeží Maxipsa Fíka v Kadani, revitalizace Klášterních zahrad v Chrudimi. Zabývá se návrhy a realizacemi od malého měřítka interiéru, přes stavby a veřejné prostory po územní plány. V České komoře architektů se dlouhodobě věnuje tématům architektonických soutěží a zadávání veřejných zakázek.